

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نېاشد تن من مېباد بدین بوم و بر زنده یک تن مېباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

بازتایپ و ویراستاری از: دگرمن احمد قندهاری
۳۱ دسمبر ۲۰۲۱

معرفی شهر باستانی قندهار!

معرفی جغرافیائی شهر باستانی قندهار یا اشرف البلاد احمدشاهی در کتاب جغرافیه صنف چهارم رشدیه و دارالمعلمین.

به تحریر محمدعلی خان چاپ ۱۳۰۶ ش.

در خور توجه می باشد که نظر به وضعیت موجوده ، تغییر و ناهمگونی فرق فاحش در یک دوره صد ساله از تعریف انزمان در کتب درسی چی نتایج مثبت و منفی توأم با ازدیاد نفوس رو نما گردیده که اکثراً ساختار شهر به همان شکل هنوز دیده می شود البته از منظر سربسزی شهر به نسبت تخریب سیستم آبیاری از زیبایی آن کاسته شده .

مهمترین مبحثی که تشریح و تعریف گردیده احصائی ساختاری اقوام و قبائل خانوار می باشد به ویژه از وضع مدنی هندوهای قندهاری که اکنون نسبت جنگ تحمیلی به کلی از صف قندهاری ها زدوده شده اند .

ولایت قندهار ذیل تعریف گردیده .

در ولایت قندهار حکومت های ذیل مربوط است :

۱ - حکومتی قندهار .

۲ - حکومتی کلان پشت رود .

۳ - حکومتی کلان ارزگان .

قندهار یکی از کلانترین شهر های افغانستان به مسافت ۱۲۵ میل از کویته و ۳۱۵ میل از شهر کابل واقع است .

عرض البلد آن ۳۱ درجه و ۳۷ دقیقه شمالی و طول البلد ۶۵ درجه و ۴۵ دقیقه شرقی است .

از استیشن چمن نو ۶۵ میل به جانب مغرب است . ارتفاعش از سطح بحر ۳۵۰۰ فت است . هرات به جانب شمال غرب آن به مسافت ۳۷۰ میل واقع است .

قندهار در یک وادئی کلان و زرخیز وسیع آباد است در جنوب غرب آن اراضی زرخیز که وسعت بسیار دارد و شمال غرب سلسله کوه پست تا ۱۰۰۰ فت واقع شده است - شکل شهر تخمیناً مانند یک مستطیل است . طول آن شمالاً جنوباً و محیط آن ۳ میل و ۱۰۰۶ گز . به چهار دور آن خندق حفر نموده که ۲۴ فت عرض و ۱۰ فت عمیق است . عرض فصیل آن متصل بنیاد ۲۰ ۱/۲ فت و در آخر بلندی ۱۴ ۱/۲ فت و ارتفاع ۲۷ فت است . اگر چه این دیوار از گل

ساخته شده ولی به غایت مستحکم و استوار است . طول دیوار غربی ۱۹۶۷ و شرقی ۱۸۱۰ جنوبی ۱۳۳۵ شمالی ۱۱۶۴ گز می باشد .

و چهار دروازه بزرگ در خود دارد - دروازه بار درانی و کابل به جانب شکارپور - در جنوب به هرات و توپ خانه در غرب عیدگاه در شمال بار درانی و توپ خانه دروازه های خرد اند .

حفاظت و نگهداری هر دروازه به ذریعه برج ها مستحکم کرده می شود .

از دروازه هرات بازاری رأساً به دروازه کابل می رود همچنین راه دیگر از جنوب یعنی دروازه شکارپور مستقیماً به طرف شمال رفته و سرک اول الذکر را به زاویه قائمه تقاطع می کند و شهر قندهار را در چهار حصه تقسیم می سازد راه دیگر قلعه رهبری می کند این قلعه در گوشه شمال شهر و در جنوب توپ خانه واقع است در غرب آن مقبره احمدشاه ابدالی است که قبه مرصع و مزین منارها خوشنما دارد . در همین مقبره در دروازه مقبره دیگر است که از اولاد احمد شاه می باشد .

خرقه مبارکه و مطهره حضرت رسول اکرم ص این شهر را تقدیس خاص بخشیده مرکز را که راه در دروازه هرات و شکارپور به همدیگر تلاقی و اتصال می کند - چهارسو می نامند که در آنجا گنبدی ساخته شده به محیط ۵۰ گز و نیز در همین منطقه مشهور و معروف این شهر ساخته شده ۱ خانه های قندهار عموماً از خشت خام تعمیر شده سقف شان هموار می باشد و بسیار کم آن دو منزله می باشد .

خانه های مردم متمول باغات و تهلاب نیز داشته می باشد و مثل خانه های کابل از طرف اندرون مزین و منقش می باشند .

سرک های شهر و خصوصاً همین چهار سرک خیلی وسیع و بزرگ اند - هر دو جانب آن درختان سایه دار غرس شده دکاکین و عمارات عالی تعمیر شده .

دکان های پارچه فروشی در شرق بازار شکارپور بوده و در همین جا دکان های زین سازی و آهنگری نیز موجود اند از چهارسو به جانب شمالی دکانات اهل هنود دیده می شود که کار مبادله رویه یعنی هندی را می کنند - به طرف بازار هرات دکان های مسگران است در همین موضع دکان های خیاطان و بوت دوزان نیز می باشد - در گوشه شمال بازار شاهی بازار علف و در شمال مشرق بازار گاو فروشی است .

اهالی از قبایل مختلفه چون بارکزی درانی - نورزائی درانی - پوپل زائی و غلزائی اباد اند انگس هملتن تعداد خانه هائی هر یکی در کتاب خود موسوم به افغانستان چنین می نگارد .

۱ - بارکزی ۹۴۰ خانه	۱۴ - ترک ۵۰ خانه
۲ - نورزائی ۶۰۰ خانه	۱۵ - بابر ۲۰۰ خانه
۳ - الکوزائی ۶۵۰ خانه	۱۶ - اچک زائی ۱۵۰ خانه
	۱۷ - اسحاق زائی ۶۰۰ خانه
۴ - پوپل زائی ۶۰۰ خانه	۱۸ - کاکری ۵۵۰ خانه
۵ - مکوزائی ۱۰۰ خانه	۱۹ - علی زائی ۲۰۰ خانه
۶ - بادر زائی ۱۵۰ خانه	۲۰ - خوک زائی ۱۵۰ خانه
۷ - سعدوزائی ۱۰۰ خانه	۲۱ - ساک زائی ۱۰۰ خانه
۸ - گلزائی ۲۵۰ خانه	۲۲ - مادو زائی ۱۵۰ خانه
۹ - خروتی ۲۰۰ خانه	۲۳ - پاریسیوان ۱۲۴۰ خانه

۱۰ - غلزائی ۱۰۰ خانه	۲۴ - پارهان ۱۰۰ خانه
۱۱ - بامیزائی ۳۰۰ خانه	۲۵ - دولت شاهمی ۵۰ خانه
۱۲ - سرمائی ۲۰۰ خانه	۲۶ - اکاخیل ۵۰ خانه
۱۳ - اسماعیل زائی ۱۰۰ خانه	۲۷ - کشمیری ۱۰۰ خانه
	۲۸ - هندو ۳۰۰ خانه

Afganistan by Angus Hamilton page 1094

علاوه از این قبائل بسیار دیگر در آنجا مسکن گزین اند - و تعداد خانه ها زائد از ۲۰۶۰۰۰ است و تعداد نفوس بالغ به پنجا هزار نفر می شود - درین چند سال قندهار به باعث تجارت ترقی فوق العاده نموده . چنانچه تجارت و صنعت آن یوماً فیوماً رو به ترقی و تزئید است - و نیز هملتن دکان های قندهار را چنین تقسیم نموده :-

دکان های ابریشم فروشی ۲۰۰

دکان های ظروف فروشی ۱۳۵

دکان های شیرنی فروشی ۱۷۰

دکان های فصالی ۲۳۱

اشیاء مختلفه ۳۸۵

حالت هندوهای قندهار بسیار خوب است - تقریباً کل تجارت در دست آن ها است - امور تجارت شان رأساً به بمبئی و کراچی مربوط است .

در قندهار هر قسم غله به افراط پیدا می شود که برای اهالی آن کافی است گندم - جو و حبوب دیگر انگور - سبزیهائی گوناگون - تنباکو میوه جات خصوصاً انگور - انجیر - سیب - زردالو - انار - به وفور پیدایش دارد .

صادرات قندهار از قرار زیل است

میوه خشک و تازه

اگرچه تفصیلات طولانی بوده ولی به همین مختصر اکتفا می نمایم .

۳۰ دسمبر ۲۰۲۱

دگرمن احمد قندهاری .